

Czapáry Veronika

Őrültek Városa

(Részletek)

A két szöveg részlet az *Őrültek Városa* című készülő regényből, amely tartalma nagyrészt a következő: Aliz (Lewis Carrol: *Alice Tükörországban*) és Cincinnatus (Vladimir Nabokov: *Meghívás kivégzésre*) a legjobb barátok, és az Őrültek Városában laknak. Aliz tud a tükrökön keresztül mászkálni és így képes utazni a Város és a háromdimenziós valóság között. Cincinnatus viszont nem tud utazni, és nem érzi jól magát a Városban, mert ott nincsen szerelem. Aliz, amikor még utazik, különféle nők történeteit hallgatja meg, amit beolvaszt a tükrökbe, így az írássá válik. A Nagy Háborúban a Tükörváros és Őrültek Városa közötti háború miatt mindegyik megsemmisül, így Aliznak ebben a világban kell élnie, és csak emlékezik az Őrültek Városára és arra, hogy valamikor tudott a tükrökön keresztül mászkálni. Különféle városokban telepedik le, végül hosszabb ideig New Yorkban él, és ott tűnik el. Cincinnatus örökké fantom marad, amíg a kivégzése el nem jön.

Az Őrültek Városa csak az emlékezetükben él tovább.

Tükrök

Aliz rájött, hogy a tükör túloldalán igazi világ van, és hogy már nincsen értelme onnan visszajönni. Áttetsző fények, langyos üzenetek, hosszú sóvárgások, minden ami ott volt ebben az őrült ütemben, újra és újra. És Aliz csak szépen és lassan élt, tett meg bizonyos lépéseket a ködből, óvatosságból és fájdalomból, a tünékeny szavak és tünékeny fájdalmak mezején. Végül eljutott oda, ahol mindig is szeretett volna lenni, a tükrök közötti félhomályba.

Megint ott állt előtte a tükör, megint látta a mélyén a valóságot, nem tudta megállni, átdugta rajta a kezét, érezte, ahogyan átfolyik rajta egy álom.

És mindig minden napon ugyanaz a tükör, ugyanaz a fájdalom a túloldalon, ugyanaz a láz és ugyanaz az arc nézett vissza rá unos-untalan, esős éjszakákon, kedves és laza nappalokon, mindig, amikor meghalt és újraéledt, mindig, amikor csak emlékezett, minden reggel, minden nappal, ez a szöveg volt az, amire ő ébredt fel.

És Aliz továbbélt megint egy nappal.

Tovább az éjszakáknak, tovább a tavaszoknak, tovább a néma tündöklő és tétova fáknak. És Aliz csak hagyta magát újra élni, a fák, és a hangsugárzások közötti éjszakákban. Keze áthatolt a tükrön, a tükör selymes és lágy formáin, megpillantotta önszerető valóságát, a visszaverődés áttetsző tüit, a tükrön, amibe mindig beleőrült azokon a szépséges nyarakon, amikor minden olyan nyilvánvalóan és áthatóan fényes szertelen és bizonytalan volt, a hullámvás után. A tükrön.

És persze minden ott volt, ugyanaz a mondat.

Megint és újra. Fájt. Őrülnék tűnt és boldognak, meghalt és azon a nyáron újraéledt, látta és érezte, ahogyan végighúzza kezét a testén, a testen, ezen a lány szeretett tárgyon, megsimogatja

a felületet, megcsókolja a testet, a testet.

A tükör testét. Amivel egygé vált, megcsókolta, szájába vette, aztán újra meghalt, áthatolt a törött tükrön, a tükrön, ami túlmutatott minden vizes valóságon, keserű színen, és izzadáson.

Nem voltak napsütések és nem voltak arcok.

Csak a tük, amik beleálltak a testekbe, fájdalmasan, hangtalanul átszúrták az oldalakat, tük, amik folyékony lemezből voltak, tengerből és napsütésből. Némán, kegyetlenül, a tük.

És újabb égzuhanás, igen megint a részeg percek, igen megint a gondolat alatti sorvadás, megint egy arc és egy kettő közötti lépés, egy néma olvadás, egy pohár, egy ébredés, egy tű, a szem.

Talán a koporsó előtti utolsó agygalok közötti hajnalokban, meg meg állva, újra átzuhanva, megint itt vagy, szeretlek tükörformám.

Ezek a tükrök, a végtelen átható és selymes szobákban, csak ragyogtak, ragyogtak. A tenger, ez a kék óriás ott állt és csak rohant felé, rohant a tengerbe, mint aki még sosem látott tengert, mint aki még sosem érezte a tenger ízét, csak rohant, rohant és előtte, mellette, minduntalan a tenger, minduntalan hatalmas végtelen tükrök, olyan tükrök, amikben mindenfélék történtek, a tükrök, amik átlátszatlanok, és betapasztanak múltat és jövődőt, olyan tükrök, amelyekben önmagát látta és valami mást, látott benne valami mást is, valami végtelent, valami összeolvadást, valami ugrást a hatalmas kék tengeres tájon és Aliz csak rohant, rohant, rohant neki a tükröknek, és tudta, mindez az ő birodalma!

A tükrök, amik átlátszatlanok.

Nem volt nehéz átlépni rajtuk.

Csak átfolyni, feloldódni, ugrálni egyik tükörből ki és be, a hatalmas kék oszlopos tájon, a tükrökkel kirakott szobákban. A tük, amik végleg beleálltak és a szeretkezés látványa felkavarta Alizt.

A fürdőszobában a hatalmas tükrök előtti tájon és a tengerben, csak őket látta, őket érezte, velük volt, mintha örökké csak velük létezett volna, örökké, örökké.

Átható végtelen tükrök.

Csak rohanni megint a tengerparton, a napsütésben, a néma szélben, Aliz érezte, ahogyan a lágy szél átfúj rajta és ő ott van megint, a ragyogó napsütésben. Akár a fürdőszobában, a veszélyes és vészes tükrök között, akár a víztükörben, de mindig ott voltak előtte a végtelen tükrök a napsütötte tengerparton, a végtelen kék tájon.

Megint újabb arcban, újabb dallam.

És Aliz megint csak magát látta, a tükrökkel kirakott szobákban, a végtelen lágy hullámok között, ahol a hangot hallotta. A tük már szétégették testét, de a dallam, a dallam. Az áttetsző ének, megint és újra, a dallam.

Lassan és dermesztően, a tükrökkel kirakott szobákban. A tenger.

Ezek a lágy ünnepek. Megint éneklésre készítették és boldog volt, hogy ott utazhatott. Megint és újra a végtelen tenger volt ott előtte, amit látott, amin áttört, ami létrehozott számára egy valóságot a keret nélküli létben, a tükrökkel kirakott szobákban, meg-megállva újra a tenger lakta tájon. Aliz boldog volt, hogy átúszhatott és feloldódhatott ebben a higany nélküli létben, át és átszőve a végtelent,

ott voltak előtte a tükrök, a tükrök az átfolyt valóságban.

Már nem volt más ebben a játékban csak a tükrök, a tükrök néma és kegyetlen játéka a maró savval, a tükrök néma játéka a maró savval.

A tenger, ez a végtelen áttetsző tenger nyugodtsággal és jóllakottsággal töltötte el Alizt, mint aki végre hazaérkezett és mint aki végre valahol otthon van. Áttetsző és végtelen tükrök a végtelen tájon, mindez szép volt és kék, a végtelennel határos érzéssel töltötte el.

Aliz órákat ült a tükör előtt, mielőtt áthatolt volna rajta, mielőtt megtörtént volna az első higanyszerű áthatolás. Nem fájt, csak valami higanyszerű érzés rázta meg, nem tudta, hogyan került oda és hogyan jut vissza onnan, mindenesetre látta a szoba másik felét, mindent szépen rendesen, csak fordítva. A tükör másik oldalán a színek kékesebbek és halványabbak voltak, a formák áttetszőbbek és változékonyabbak.

Persze előtte megvizsgálta magát és csak kérdezte, kérdezgette a tükröképét, szorosán szemezett is vele, de az semmit nem csinált, amit ő ne csinált volna, csak bámult bele ebbe a kétdimenziós valóságba.

A tükrök mindig minden előtt ott voltak és ragyogtak a hozzátapadt tájon. Mindenekelőtt és mindenek után ott voltak a tükrök, égtek és beszéltek a hozzátapadt tájon, védtelenül, megbocsátva, és mindent elfelejtve.

Aliz tudta, hogy a tükrök még azelőtt léteztek, mielőtt ő szólt volna akár egyetlen szót is az éjszakáról. Hatalmas és végtelen átáramló tükrök, elvarázsolták és megremítették az éjszakából. Valami olyasmit érzett,

mintha már mindig ott lett volna a vékony határvonalon, ami a tükröket elválasztja az éjszakától. Már vége volt az határok körüli járkálásnak, mert a tükör mindent befedett és elfeledett, átúszott a határmezsgyén, a vékony vonalakon, boldogan és világosan, az éntől megszabadulva.

A tükrök a gyertyákhoz hasonlóan tovább égtek, megmásíthatatlanul és visszahozhatatlanul. Egy újabb felmerült elgondolás szerint azonban az extra dimenziók közül egy vagy kettő viszonylag nagy, vagy akár végtelen kiterjedésű is lehet. Mint a mennyország, letölthető egy fájlban. És ez megnyugtatta. Hát persze, a dimenziók.

Megmutatta, hogy van olyan sejt-automata, amely képes reprodukálni önmagát – a reprodukció tehát nem kizárólag az élő szervezetek sajátja, és hogy ez a szoftver nem merevlemez-függő, legyen szó akár egy számítógépről, vagy az emberi agyról.

Mindezeket az érzéseket a tükrök értelmezték.

Gyönyörű színes és végtelen tükrök. A tengerparton voltak.

Csak Aliz tudott mondani róluk bármit is.

A fürdés és olvasás

Lassan haladott valami megsemmisülés felé. A végtelen tenger jutott az eszébe. Cincinnatus szeretett a tenger közelében járkálni, főleg miután a börtönből kiszabadult és lehetett boldogan mászkálni a tengerek és naplementék között. Igazán jó érzés volt néha kibújni a mamuszkából és csak feledni, feledni. Már kicsit unalmas volt a szobájában, a börtön falai

között ücsörögni és folyton csak a kivégzésre várni, a végső nagy szomorúságra.

Cincinnati egyenként szedte ki csontos lábait a papucsból. Ahogyan kiszedte, látta, hogy már egészen fehérek lettek a használaton kívülségtől. Mindig csak ugyanabban a mamuszkában lenni órákon, sőt éveken át, ez lefárasztotta. Jó volt kibújni a papucsból és hatalmasat rohángálni a napon. Érezni, ahogyan a homok a lábát dörzsöli, igen, ez jó volt.

Aztán már egyre jobban megbizonyosodott róla, hogy az élet egy nagy álmodás. Cincinnati szeretett a bábok között mozogni, úgy érezni, hogy ő élő és valódi. Bábok és vég nélküli színdarabok. Fantomok. Cincinnati szeretett a vég nélküli bábok világában létezni, abban a világban, ahol minden olyan egyszerű és mozgásképtelen, abban a térben, ahol Cincinnati létezett. Fantomok, fantomok, minduntalan ezt ismételte kicsi ingjét igazgatva, fantomok, és mamuszának szárnyát is hozzáigazította a többi látványához.

Persze nem tűnt mindez túl hosszúnak, sem túl bonyolultnak, de Cincinnati végül úgy döntött, hogy megmártja keskeny és finom kis bőrét a hideg víz selymes levegőjében. Igazán meleg és forró volt a levegő ehhez az akcióhoz, ezért nagyon jóindulatúan és óvatosan fogott hozzá. Először csak finom kis lábujjait dugta bele a vízbe, aztán a kezét is, de a hideg víz és a forró levegő hatalmas ellentéte megrázta, hirtelen úgy érezte, talán jobb lenne visszafordulni és elfelejteni ezt a megható napsütést, elfelejteni mindent, ami ezzel kapcsolatos, és elmenekülni a hűvös kis szobába a

többi lényel együtt és csak Alizzal beszélgetni reggelig megint a tükrökről. A napsütés nagyon riasztó. Hiába, Cincinnati, bár fényből volt, mégis olyan sokat ült a börtönének falai között, nem szokta meg ezeket a fény sugarakat. Folyton forgolódott, hogy felfogja őket, fejtellenül kapkodva úgy akart fordulni, hogy fényvezetőnek tűnjék. A környezetében lévők fél szavakból is megértették egymást, mivel nem voltak olyan szavak, amelyek magányos y-ra végződtek, vagy meglepő következménnyel csúzlivá, vagy áttetsző madárrá változtak volna. Úgy döntött, lassan belecsúszik a vízbe, érezte, ahogyan gyengéd és vékony testét, az ereket és a többit végigjárja a víz lehelete és ez megnyugtatta, de el is bizonytalanította a dolgok felől.

Belemászott és mintha láthatatlan lett volna, úgy futott végig a víz a testén. A víz végigvonaglott a testen és mindez láthatatlanul fontos volt számára. Cincinnati, drága kis Cincinnati, végre mamuszával elmentében, piros cipőcskében ott állt a vízben és rájött, hogy nem tud úszni, egészen kétségbeesett, most mi lesz. Itt fog-e a végtelenségig lebegni a vízben, mert nem süllyedt el, halad-e majd valamerre. Mindenesetre egészen kényelmes kis állapot volt lebegni a vízben, égnék meredt fejjel, csak lebegni, lebegni és semmi mást nem csinálni.

Nézni az eget és érezni, ahogyan a víz mindig és mindig visszatér a testébe, mintha valami végtelen óceán végtelenségével együtt állna és feküdne a vízben, olyan érzés volt mindez.

Igen, Cincinnati nagyon szeretett énekelni és öltözködni. Mindennap felvette a mamuszát és megigazította fehér kis ingjét, ebben ki is merült az öltözködése, de a világ, amibe ilyen-

kor beleszagolt, magával rántotta. Bizonyos dolgokat képes volt megmagyarázni.

Végül eggyé vált a vízzel, lassan lebegve eggyé vált vele, ott feküdt rajta a végtelenségig, amíg meg nem találta. Nem érdekelték már a vélemények és nem érdekelte az élet sem, valami végső végtelenségben lebegett, abban a hitben, amikor még azt gondolja, hogy végtelen és Cincinnati mivel nem ember volt, hanem báb, és a bábok örök halhatatlanságát örökölte, igen, védtelennek érezte magát, a tájat, ami körülvette. Valami olyan érzés volt, mint a víz, soha nem merült el benne, mindig csak lebegni.

Végül eggyé vált a vízzel, lassan lebegve eggyé vált vele, ott feküdt rajta a végtelenségig, amíg meg nem találta. Nem érdekelték már a vélemények és nem érdekelte az élet sem, abban a hitben, hogy végre ez a végtelen tovább fog tartani bármilyen más érzésnél, rájött, hogy a nyelvvel volt kapcsolatban mindez. A nyelv végtelenül gyöngyözött előtte és mivel halhatatlan bábfigura volt, egy írónak örök mása, tudott önnön halhatatlanságáról.

Végül eggyé vált a vízzel, lassan lebegve eggyé vált vele, ott feküdt rajta a végtelenségig. Nem érdekelték már a vélemények, nem érdekelte az élet sem. Mindegy, hogy ez hazugság volt-e vagy sem, jól érezte magát ezzel az elképzeléssel, hogy a tenger végtelen láncolatán lebegethet, anélkül hogy eggyé válna a vízzel, valami halványkék jutott eszébe, a táj a maga, ahol megtalálhatja.

Végül eggyé vált a vízzel, lebegve eggyé vált vele, feküdt rajta a végte-

lenségig, amíg meg nem találta. Nem érdekelték már a vélemények, nem érdekelte az élet sem, valami végső végtelenségben lebegett, abban a hitben, milyen jó itt élni és ugránozni nagy boldogan. Valójában a végtelen szövegben találta magát és ő volt az, aki az írást utol tudta érni, a világoskék füveket világoskék párával, az ibolyaszínű szivárványt rengeteg fényével, a töréseket, amit a fény okozott neki, hogy mindez jó.

Jó volt élni, igen, igen, a vízben ugrálni. A rengeteg színű szivárványt bámulni.

Végül eggyé vált a vízzel, lassan lebegve vált eggyé vele, feküdni rajta a végtelenségig. Nem érdekelték a vélemények, nem érdekelte az élet sem, végső végtelenségben lebegett, tudta, végre szerencsés lesz és elfelejtheti, miért van, hol és minek, hogy mitől olyan összeálló az egész. Ahogyan a fény törik át a színeken.

A forró tengerparton a hullámok hangja megnyugtatta Cincinnatiust. Cincinnati mindig csak Alizra gondolt. Igazán megnyugtatólag hatott rá. Aliz, amint fekszik a tengerparton, igazán vicces látvány. Cincinnati nem tudta őt elképzelni strandolni. Alizt mindig más dolgok érdeklik, például a homokvárak építése, és bizonyos dolgok, hogy csak úgy kis fürdőruhájában sütkérezzen a tengerparton, ez szinte elképzelhetetlen volt Cincinnati számára.

Persze ő sem egy szokványos strandoló, fehér kis ingjét nem vette le, a mamuszát is csak egy darabig (néha vörös papucsra cserélte), de jó volt felolvadni a napban, a nap fényében, a végső és örök fényben, ami az emberre hullik, akár az eső, életet ad,

és vesz, de mindig és örökké él, akár az eső.

Igen, tudta régen, még az örültek városának a megszűnte után, hogy bizonyos emberek napimádók és kezdett rájönni, hogy megérti ezt az imádatot, végső soron *nap nélkül* nincsen semmi, ez a kis bolygó is csak forog körbe, könyörögve a fényért, a fényért, ami életet vesz, a fényért, ami életet ad, és örökké csak vesz.

Cincinnatus már régóta beismerte, hogy napimádó. Mindig is a fények voltak a problémái. Azzal, hogy nem eresztette át a fényt, már eleve bezárták az átlátszatlan lények táborába. Ahol csak egy kis napot érzékelt, neki rögtön oda kellett rohannia, és lefeküdni, a fűre, városra, betonra, sziklára, homokra, bárhova, csak hogy nap érje kis testét. Igen, amikor bezárták, mindez borzasztó volt, a börtön sötét falai között, a végső fénytelenység.

Megint Alizra gondolt. Vajon mit csinál most? Vajon most mire gondol?

Erről a csendről, Cincinnatust, ha megkérdezzük nem nagyon tud számot adni, csak valami olyasmit mondana, finom bőr, a nap fénye a sugarakon, vagy a Parkban, az Aliz szobor, bármi, csak ne kelljen róla számot adni.

Talán a fény sütése a bőrödön? Ez lenne az? Vagy tükör ország cserepei az összes üveggel és mindennel, amit újra és újra kitaláltak. Igen, megsimogatta a bőrét. És ismét megjegyezte, hogy létezik. Hogy a fény átsüt a bőrén, hogy van keze és lába, hogy mindez furcsa, azon elgondolkodott. Nem bírta megszokni ezt a testet, az átlátszatlan lények világában, a létezés után. Cincinnatus számára a létezés a *firkálás volt*, papírokon keresztül évezrededig, csak írni, írni, írni

és ez a boldog testetlen létezés mégis egy sűrű testi létbe formálódik bele. A fájdalom, amit ekkor Cincinnatus érzett, elmondhatatlan volt.

Igen, a nyelv írássá lesz, tudta ezt jól, mégis a fájdalom, amit ekkor érzett, elmondhatatlan volt. A szerelem is, amit Maguska iránt érzett ehhez a fájdalomhoz volt hasonló.

De látod, ez nem túl eredeti ugyan, és később ismételni is fogom, mindig gyanítottam, hogy a törvény, akár csak a nyelv, bolond, de legalábbis a bolondság egyszeri helye és első feltétele. Ott lebegtetik a horizonton egy másik nyelv látható és csodás, kísérteties, ám végtelenül kívánatos káprázatát. Mindig csak egyetlen nyelven beszélünk? Hát nem. Nagyon is jól tudta ezt Cincinnatus, igen szomorúan, hogy mindig, mint mikor a tükör előtt bámulta magát és Alizra gondolta, Aliz áttetsző fényeire és arra a pillanatra, amikor valamikor meglátogatta. Csak több ezer nyelvet beszélünk, több millió szóval és végtelen grammatikával hogy a nyelv, akár csak az *Örültek Városa*, bolond. Ki kellett mondania. Bolond.

Igen, tudta Cincinnatus, hogy a börtön falai között, csak egy adott, a megkönnyebbülés. Végtelen hosszú papírokra végtelen hosszú szavak írása, olyan szavaké, amikre már nem emlékezett, mert nem *emlékezhetett*, fájdalom járta át ujjait, hiszen leírta egyszer és az törli az emlékezetet, újra leírta és újra kiradírozta. Igen, rájött, hogy nincs abszolút elsajátítás vagy újra elsajátítás. Mivel a nyelvnek nincs természetes tulajdonlása, csupán elsajátító dühre, elsajátítás nélküli féltékenységre vezet. Tudta az örülethez nagyon is közel áll ez a maró féltékenység a nyelv iránt. Nagyon jól tudta, hogy az írás egy börtön, soha nincs vége és mindig kielégítet-

len marad, mindig féltékeny önnön nyelvére, a másik nyelvére, minden nyelvre.

Cincinnati szeretett ilyen filozofikusan gondolkodni. *Megnyugtatták.* Mindig, amikor rájött valamire, megveregette saját kis vállát, szépen Cincinnati módra, nehogy a kis fehér ingnek baja essék és elképzelte, hogy ő is madár, mint Aliz.

Aliz szeretett madár lenni, Cincinnati pedig hal. Ő, nem delfin, nem értelmes hal, hanem csak *valami egészen értelmetlen* hal, úszkálni a végtelen kékségben és csak csillogást és káprázatot látni, ahogyan a fény áttörik a színeken, lazán és boldogan. Rengeteg és értelem nélküli hal, akikben nincsen értelem.

A nyelv beszéli ezt a féltékenységet, a nyelv nem más, mint fortélyos féltékenység. A törvény szívében vesz elégtételt. A törvény pedig ő maga, a nyelv, és bolond. Ezért szeretett Cincinnati az örültek városában lakni. Ott létezett legalább és észre sem vették. Most már nem. Csak Aliz és a kivégzők látják, az átlátszó lények miatt kell a sötét falak között létezni, azok miatt akiknek olyan könnyen megy mindenféle fényátersztés, mamuszát igazgatva, vagy köntöse szárnyait huzigálva kell ott lenni, amíg a kivégzés órája el nem jön.

Ő, hogy várta már a kivégzést. Ez az idő, amikor várakozott, ez volt a legelviselhetetlenebb. Csak jöjjön már a kivégzés és akkor vége, akkor a színpad lehull és mindennek vége lesz!

Eljut oda, ahol hozzá hasonló lények léteznek. Cincinnati már látta maga előtt, ahogyan rohan és megint csak ott lesz velük, velük, akiket úgy szeretett! Úgy érezte ezt a megsemmisülést, mint a test szenvedélyét. Már csak *idő* kérdése, tudta ezt jól. És az

idő oly lassan haladt, lassan, lassan, mint az évezredek. Persze Cincinnati ellátogatott, Londonba, Tokióba, New Yorkba, sok városba, de az egyetlen, ami várt már, újraéledő szívvel, az a kivégzés volt.

A kivégzés.

Amikor a hozzá hasonló alakok újra jönnek. Hajában napraforgó és ő csak szalad, szalad könnyedén, mindent elsöpör újra a szél, a kék ég, ő szalad, végre vége, oda, ahol már várják, ahol hangjukból ítélve hozzá hasonló alakok léteznek.

Ezért,

a tükrökben önnönmagával verekedett, valahányszor beléjük vágott, hogy összetörje őket, és megsemmisítse saját tükörképét. Eltűnt, megölte magát a tükrökben, és halálát olyan valóságosnak érezte, hogy attól kezdve csak, mint saját képmását túlélő bolyongott.

Cincinnati ettől a pillanattól fogva gyűlölte a tükröket. Aliznak ezzel az egyetlen szenvedélyével nem értett egyet. Képtelen volt felfogni, vajon mi a jó a tükrökben. Már az elején, a *történet* legelején, igen, amikor mindig a tükröknek kellett mesélni, és közbeszóltak, nem fogták fel, hogy milyen a papírokon való írás, amikor értetlenkedtek és úgy tettek, mintha...., amikor nem értették a szerelmet, Cincinnati már akkor is gyűlölte őket, de ez csak az elején volt, hosszú évszázadokig titkolta Aliz előtt, nem mondta el neki, csak nemrég, a legvégén. Tudta, hogy Aliz látja őt tükör nélkül is, ezért nem értette ezt a közvetítő szerepet, amivel a nagyra nőtt Aliz kommunikál mindenféle ember nevű lényel, főleg nőekkel, Cincinnati-nak mindez érthetetlen volt, hogy minek ehhez tükör.

TÜKÖR.

Igen, hallott a tükör stádiumról, tudta, hogy ez *valami* fontos dolog lehet, de akkor is, akkor is. Csak tükör, ne. Így gondolkodott Cincinnatus. És a NAGY háború után végzetes lett a véleménye. Végül is a tükörváros robbantotta szét az örültek városát, és ő ezt nagyon jól tudta, hosszú ideig magyarázta is Aliznak, már nem emlékszik, hogy órákig, vagy nappalokig, vagy évtizedekig, de sokáig és kitartó, kitartó türelemmel magyarázta, hogy az a sok tükör, amiből a tükörváros felépült, ők indítottak, pusztá féltékenységéből az örültek városa ellen hadjáratot, és ezért *annak meg kellett szűnnie*.

A lakosságot likvidálták, a város eltűnt, se híre, se hamva, már a mocsáron keresztül sem lehetett oda jutni, de gondolattal sem, és az örültek sem egyértelműen oda kerültek, hanem szétszóródtak a világban. Nem lett helyük, csak egy-két könyvben léteztek tovább. Csak az örület létezik, ami a nyelvben van, az örület nyelve, az *örület városa*.

Cincinnatus nagyon örült, hogy a tükröktől erre a gondolatra jutott, és inkább nem is gondolt egyetlen tükörre sem. Kísértet és írói képzelgés révén szerencsére nem látta saját tükörképét, de ha meg is látott egyetlen tükörszerűséget, máris rohant onnan a napra.

– A nap. Látod a nap, nem tükör. Nem olyan hamis dolog, mint a tükör, Aliz. És csak azért, mert egyszer régen, úgy kezdődött a *történet*, hogy te át-másztál a tükrön, hogy szétolvadt és átjutottál rajta, mint egy világos ezüstös cseppen, attól a tükör semmit sem ér.

Igen, volt idő, amikor Cincinnatus ezzel próbálkozott, persze tudhatjuk,

hogy *reménytelenül*. Nem sikerült Alizt meggyőznie, Aliz azóta is, ha lát egy tükröt, megpróbálja elvesztett képességét újraéleszteni, átjutni rajta, de már nem lehet.

Már csak a másikat lehet a tükörben látni, mindig csak a másikat.

Cincinnatus egyszerűen csak gyűlölte a tükröket és reménykedett, hogy amikor a tükörváros háborút indít, önmagát is eltörli, nem marad tükör. De tévedett, tükör maradt, és csupán csak a városok, melyek tükrökből álltak, pusztulnak el.

Returns no more.

Cincinnatus szeretett olvasni. Ez volt az egyetlen, ami jó volt az örültek városának megszűnésében, az olvasás. Most is olvasott. Ezt olvasta:

Gyermekléptek láncá köti a kölyökfolyosóhoz, hiszen oly sokszor járt s oly sokszor nem járt ott – mert hát csakúgy kötötte azoknak az alkalmaknak emléke, amikor éppen nem volt ott –, s mindegyre ott szívja-szopogatja a nádméz gyönyörét az ajkai között tartott nádból a Kincses úrfi, mint azon a reggelen, amikor fölfedezte, mint a ház egyetlen olyan zugát, mely elhagyatott és gazdátlan lévén, az övé lehet. Az övé. Képzeltelileg ugyan, de az övé. Mi más is a tulajdon, mint képzelet?

Szeretett olvasni Cincinnatus. Sokszor jobban, mint írni. Az olvasástól megjöttek és gyönyörű gyémántban tündököltek a gondolatok, megformálódtak és átúsztak a hullámhegyeken, Cincinnatus ahányszor fürdeni készülődött, mindig vitt egy könyvet és lebegve a vízen, eggyé vált vele.

Végül eggyé vált a vízzel, lassan lebegve eggyé vált vele, ott feküdt rajta a végtelenségig, amíg meg nem találta. Nem érdekelték már a vélemény-

nyek és nem érdekelte az élet sem, valami végső végtelenségben lebegett, abban a hitben, hogy egyszer végre meg fog halni és véget ér ez az utazás a fantomok világába. A víz gyönyöre, az írás és olvasás gyönyöre összefonódott a kis lelkében, és oh, Cincinnatus jobban fantomnak érezte magát, mint valaha.

Egészen egyértelműen megformálódtak a gondolatok és Cincinnatus tudós révén a fantomok világában, szeretett, sokat szeretett gondolkodni, és ezt a fürdéssel olvasással érte el.

Sokszor éveket töltött olvasással. Mivel már nem kellett ennie, és nem kellett az alvási helyeken törnie a fejét, hiszen a kivégzés ideje nagyon is elhalasztódott és csak Aliz vette észre, csak Alizzal létezett, ezért volt ideje olvasni.

A könyvtárakban létezni, a könyvtárakban olvasni, olyan jó.

Cincinnatusnak a betűk szolgáltak eledelül. Az tartotta életben, ha elolvassák őt és ha olvashat. Szeretett élni Cincinnatus. Szeretett a napsütésben futkározni. Imádta a tenger vissza nem verődő kék színét, a kékséget, ahogyan megcsillan rajta pára, azt, ahogyan minden napszakban a kéknek más ragyogása tűnik fel, a tengert szerette a legjobban, a tenger végtelen színét és a megmártózást ebben a kékségben, még az örültek városának megszűnte előtt, Cincinnatus imádott a kék városban élni, a kék városban, kék felejtéssel. És akkoriban sokkal kékebb volt minden.

A tenger kékjétől Cincinnatus is kéknek érezte magát egyre jobban.

Kéknek és készen minden fürdőre, újra és újra megmártózott a

vízben, a betűkben, tudta örökké fog élni, hogy léte örök, akárcsak a betűké, mert ő maga a betű, ő betű-Cincinnatus és ezért sokat fürdött, változatosan és alaposan.

Cincinnatusnak a fürdés lett a mániája és az olvasás. Ahogyan Aliz nem hagyta abba a tükrökkel való próbálkozásait, Cincinnatus a tenger kékjében talált megnyugvást, a kékségben, ahol minden bizonnyal hozzá hasonló alakok léteznek, a kék párában és kék ködben.

Végül is valamivel el kellett tölteni az időt. Nem volt több értelme másnak, mint a fürdésnek és olvasásnak. Aztán egyszer csak vége lett. Hogy mikor nem tudta megmondani.

Végül eggyé vált a vízzel, lassan lebegve eggyé vált vele, ott feküdt rajta a végtelenségig, amíg meg nem találta. Nem érdekelték már a vélemények és nem érdekelte az élet sem, valami végső végtelenségben lebegett, abban a hitben,

Eggyé vált velük. Akárcsak a köddel.

És Cincinnatus a porban, a hulló tárgyak és a perspektíva csapkodó vásznai között arra, ahol a hangjukból ítélve hozzá hasonló alakok léteztek. Megigazította a mamuszát és várt. A kivégzés hangja már közeledett és ott volt Aliz is, integetett a tulsó parttól.

Párálló köd, szépséges kékség, ennek volt értelme. Még éjjel előtt. Most sietni kell.

Mielőtt kifárad az anyag mindent meg kell tenni.

Fülöp Káth

RENEZÁNSZ VÁGY

-losnak-

*fabéjillatúnak képzelem az érintésed
 és spanyolvörösnek a csókod.
 akár mandulaforgács a fürdőben:
 ég és borzsol, karcol és akar,
 mégis lágy, mint a gyúrtfátyol kombiné...
 látni akarod?
 nyújtózom, hogy indaként tekeredjen,
 kontyba fogom a kételyt, és hagyom...
 a nehez liliomgondolatok gőze elfed mindent.
 ballod?
 a bágadtársárga csendbe súgom,
 reszketeg szépség a szenvedély...
 míg kerubok röptét idézi az alázat...
 érzed már?
 most vezúvi akaratedből testemen születet hajnal...
 a gőgösbarna szemérmel felbabzsolja az izgatott nász...
 szemed kíváncsisága még áttetsző mozdulatlanság.
 érints meg...
 ereim kék lüktetése benned éledő hívó szavam,
 ujjad nyakam ívéről olvas parázna sóhajokat.
 akár egy kegyencnőt, úgy hajts igába,
 finomgyöngy érintésed legyen tett,
 bennem keményedő élet,
 könnycsepp...
 suttojj nekem...
 szemérmetlen zöld szavakat,
 alabástrom borzongást,
 marengófekete álmokat...
 illatos olajba mártom kezem,
 megérintelek...
 míg mézsort kortyol szád,
 hátadon ujjam folyékony táncba kezd,
 mutatva a nedűnarancs vágtyól
 a bíortébolyba vezető utat.
 szoríts hát magadhoz...
 fesztítő combok törékeny árnyával
 ölelkezik a kulcsolódó kábulat.
 Mária erénye csak várrom-valóság,
 Éva bűne karcsú borzongás*

*haraphatsz is...
 testem ajkadon érő zamata
 fűszeres óborként buggyan,
 bússzín szenvedély lepi el a kíváncsi falakat.
 mondd ki...
 hogy sikamlós szavad korbácsként terelje kancavágyam
 deres mámorba.
 beszívom feszes illatod...
 fabéj mit elképzelttem.*

W. Sulyok Aranka

A tér cigánya

*Kisír egy ház falán a begedű.
 A térre kitéved a vészna cigány.
 Rongyos a lépte.
 Foltos az árnya.
 Szívébe mártja a vonó jaját,
 s a tér fogsorában
     hol csattog a láz,
 altatgatja szépre az utca zaját.
 Ha reszket szemében
     a bíbor halál,
 kitántorog véle az élet
     a bokrok alá.
 Az éj kalapjába gyűri az arcát.
 S míg álmokbátba bújnak a fák,
 kigurul a szíve az ág sóhajából.
 Pörög,
     mint egy árva peták,
     pörög,
     s megáll.*

Színfalak

*Felállított színfalak bennem.
A vakolat perreg.
A restaurátor ásít. Kinn rekedt.
Sorok között üres széksorok.
Elárvult díszletek.
Elidegenített csend.
Feszeng.
Felül a zongorára.
Nézi, ahogy a repedt ládikákra
– karikákban –
perreg
a fény.
Beakad a bomályba. Szakad.
Hálójában fennakadt szerep.
Lóg a lába.
Leereszkedik. Besüpped
a feledés kopott bársonyába.*

*Vállfára tévedt képzelet
n e s z e z .
Lebull koronája.
Ijedt, félárva ütem gurul...
A rendező fáradt. Várat magára.*